

VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 118-0-Rev-07-000 870
Banja Luka, 10.6.2009. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija, Darka Osmića kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Stake Gojković, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja, B. K. K. AD iz B., koju zastupa punomoćnik M. S. advokat iz B. protiv tuženog DOO K. M. iz L. koga zastupa B. B., advokat iz L., radi ispunjenja ugovora i pravnoj stvari tuženog DOO K. M. iz L., kao protivtužitelja, protiv B. K. K. A.D. iz B., kao protivtuženog, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tuženog protiv presude Okružnog suda u Bijeljini broj Pž-75/05 od 04.7.2007. godine, na sjednici održanoj 10.6.2009. donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda u Bijeljini Ps-92/03 od 10.01.2005. godine naloženo je tuženom-protivtužitelju, DOO K. M. iz L. (u daljem tekstu: tuženi) da tužitelju-protivtuženom, B. K. K. AD iz B. (u daljem tekstu: tužitelj) isplati iznos od 32.270,50 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 15.7.2003. godine, kao dana podnošenja tužbe, do isplate, zajedno sa troškovima parničnog postupka u iznosu od 1.300,00 KM

Stavom 2. iste presude odbijen je protivtužbeni zahtjev kojim je tuženi tražio da se obaveže tužitelj da mu na ime proste štete isplati iznos od 27.790,00 KM i na ime izgubljene dobiti iznos od 12.827,00 KM, te da se temeljem takvog utvrđenja izvrši prebijanje međusobnih potraživanja i obaveže tužitelj da mu isplati iznos od 13.605,00 KM.

Presudom Okružnog suda u Bijeljini broj Pž-75/05 od 04.7.2007. godine žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena.

Blagovremenom revizijom tuženi pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava sa prijedlogom da se osporena presuda ukine i predmet vrati na ponovni postupak ili da se ista preinači tako da se udovolji njegovom zahtjevu iz protivtužbe.

Tužitelj nije odgovorio na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Tokom postupka koji je prethodio donošenju odluka nižestepениh sudova pokazalo se nespornim da su parnične stranke zaključile više ugovora temeljem kojih

je tužitelj bio u obavezi da od materijala tuženog za njega izradi određenu robu, odjevne predmete - ženske pantalone, prsluke, suknje, blejzere, jakne i slično, a tuženi je za taj izvršeni rad trebao platiti naknadu u određenom roku. Tužitelj je ugovoreni posao obavio, istina ne u predviđenom roku, nego sa zakašnjenjem od dvadesetak dana, a tuženi nije u cjelini izvršio plaćanje ugovorene cijene, pa je ostao dužan tužitelju iznos od 43.779,50 KM. U toku ovog postupka tuženi je tužitelju isplatio iznos od 11.500,00 KM tako daje tužitelj konačno postavio zahtjev za isplatom iznosa od 32.270,00 KM. Tuženi je priznao da traženi iznos nije platio ne sporeći njegovu visinu, ali je u obrazlaganju protivtužbenog zahtjeva istakao da je zbog kašnjenja u isporuci predmetne robe - koju je on trebao predati preduzeću A. F. iz P., radi dalje distribucije preduzeću B. iz L. - bio primoran platiti penale u iznosu od 14.210,52 EVR, što odgovara vrijednosti od 27.790,00 KM, stoje učinio tako stoje svoju ukupnu realizaciju odnosno potraživanje prema preduzeću A. F. umanjio za ovaj iznos, a pored toga da je, zbog prekida poslovne saradnje sa ovim preduzećem, pretrpio i štetu u vidu izmakle koristi u iznosu od 12.827,00 KM. Slijedom toga je zahtjevao da se ova njegova potraživanja iz protivtužbe, za čije nastajanje smatra odgovornim tužitelja, prebiju sa potraživanjem iz tužbenog zahtjeva tužitelja, te tako konačno da se obaveže tužitelj da mu isplati iznos od 13.605,00 KM.

Tužitelj je osporio protivtužbeni zahtjev ističući da nije on kriv za kašnjenje u isporuci robe, nego tuženi koji mu je dostavio materijal loše kvalitete stoje usporilo proces rada, a osim toga da mu je naložio da prije izvrši neki drugi, naknadno dati, posao što je takođe odgodilo izradu naručenih odjevnih predmeta.

Dakle, iz izloženog slijedi da su parnične stranke zaključile ugovor o djelu (a ne ugovor o prodaji, kako pogrešno navodi drugostepeni sud), prema kojem se, u smislu odredbe člana 600. Zakona o obligacionim odnosima ("Službeni list SFRJ", broj 29/78, 39/85 i 57/89, te "Službeni glasnik Republike Srpske", broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04 - u daljem tekstu: ZOO) tužitelj, kao izvođač, obavezao da za tuženog, kao naručioca, izradi određenu robu, a tuženi da mu za to plati naknadu. Tužitelj je svoju obavezu izrade ugovorenih odjevnih predmeta, od materijala tuženog (član 607. ZOO), izvršio. Tuženi je izrađenu robu preuzeo (član 622. ZOO) ali nije u cjelini isplatio ugovorenu naknadu za izvršeni rad. Visinu, kao ni osnov tužbenog zahtjeva nije sporio ni tuženi, kako je izričito naveo na ročištu održanom dana 06.12.2004. godine.

Slijedom izloženog pravilno su nižestepeni sudovi udovoljili tužbenom zahtjevu temeljem odredbe člana 262. ZOO.

Protivtužbeni zahtjev tuženi je temeljio na pravnom osnovu naknade štete.

Članom 154. stav 1. ZOO je propisano „ko drugome uzrokuje štetu dužan je naknaditi je ako ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice". Krivica za prouzrokovanu štetu postoji kada je štetnik štetu prouzrokovao namjerno ili krajnjom nepažnjom (član 158. ZOO). Šteta je, u smislu odredbe člana 155. ZOO, umanjenje nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njenog povećanja (izmakla korist), a može se ogledati i u trpljenju fizičkog i duševnog bola ili straha (nematerijalna šteta).

Tuženi je, prema njegovim tvrdnjama, te prema nalazu vještaka finansijske struke uplatio na ime spornih penala iznos od 27.790,00 KM, te je, pod uslovom da je

došlo do prekida poslovne saradnje (koje okolnosti nisu dokazane) sa preduzećem A. F. iz P., a preko njega i sa preduzećem B. iz L., pretrpio i određenu štetu u vidu izmakle koristi.

Međutim, svaka šteta ne mora uvijek biti izvor obligacije na osnovu koje za jedno lice nastaje obaveza, a za drugo pravo potraživanja naknade štete. Da bi postojala odgovornost i obaveza na naknadu štete, potrebno je ne samo da je neko lice pretrpi, već i da se ostvare ostale zakonske pretpostavke (postojanje subjektivne ili objektivne odgovornosti za štetu, štetna radnja, protivpravna štetna radnja, uzročna veza između te radnje i nastale štete.)

Proizlazi iz rečenog da, prije svega, kod odlučivanja o naknadi štete, treba utvrditi da je štetetu uzrokovalo lice od kojeg se traži naknada, odnosno da između ponašanja osobe od koje se traži naknada i nastale štete postoji uzročna veza.

U konkretnom slučaju, iz utvrđenog činjeničnog stanja, pa ni iz nalaza vještaka finansijske struke, suprotno tvrdnji tuženog, ne može se zaključiti da je plaćanje spornih penala i eventualni prekid saradnje tuženog sa spomenutim preduzećima u P. i L. uzrokovano zakašnjenjem tužitelja u isporuci predmetne robe. Ovo tim prije što je tužitelj tokom postupka tvrdio (a tuženi to nije osporio), da je za to zakašnjenje kriv sam tuženi, jer je dostavio neodgovarajući materijal i jer je zahtijevao da se neki drugi posao uradi prioritarno na teret vremena predviđenog za obavljanje posla za koji se traži naknada u ovom postupku. Osim toga, tužitelj nije bio jedino uslužno preduzeće preko kojeg je tuženi vršio šivanje izvoznog asortimana. Prema iskazu svjedoka J. K., kako pravilno navodi prvostepeni sud, tuženi je sam izrađivao dio konfekcije namjenjene izvozu, a za njega su radila i druga preduzeća iz Z., M. G. i P..

Tokom postupka nije dokazano daje šteta u vidu plaćanja penala i u vidu izmakle koristi, uzrokovana zakašnjenjem u isporuci robe koju je bio dužan izraditi tužitelj. S obzirom da je na ovim okolnostima temeljio protivtužbeni zahtjev, njihovo postojanje morao je dokazati tuženi, kako propisuje odredba člana 7. stav 1., člana 102. stav 1. i člana 123. stav 1. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 58/03, 85/03, 74/05 i 63/07 - u daljem tekstu ZPP).

Sud će slobodnom ocjenom dokaza, kakvu ima u vidu odredba člana 8. ZPP, utvrditi činjenice na osnovu kojih će donijeti odluku (član 123. stav 2. ZPP), a ako na osnovu tako izvršene ocjene ne može sa sigurnošću da utvrdi neku činjenicu, o njenom postojanju zaključiće primjenom pravila o teretu dokazivanja (član 126. ZPP).

Kako tuženi provedenim dokazima nije dokazao da je šteta, čiju naknadu zahtjeva protivtužbom, u uzročnoj vezi sa radnjama tužitelja, nije bilo mjesta udovoljenju njegovom zahtjevu za naknadu štete, a posljedično tome ni zahtjevu za prebijanje uzajamnih potraživanja.

Iz izloženog proizlazi da je pobijana presuda zasnovana na pravilnoj primjeni materijalnog prava i da nema nedostataka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, u smislu odredbe člana 241. ZPP, zbog čega je riješeno kao u izreci, na osnovu odredbe člana 248. istog zakona.

Predsjednik vijeća
Darko Osmić